

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.615/2024/14.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. november 7. napján megismételt másodfokú eljárásban megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt I.r. elítélt és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2022. február 14. napján kihirdetett 17.B.147/2021/51. számú ítéletét Terheltl II. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

A Terheltl II. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekmény törvényhelye pontosan: Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat.

Az e vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 2 (kettő) év 8 (nyolc) hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 3 (három) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terheltl II. rendű vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámítani rendeli a Terheltl II. rendű vádlott vonatkozásában a Debreceni Törvényszék mint elsőfokú bíróság 17.B.147/2021/51. számú és a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I. 287/2022/10. számú jogerős határozata alapján kiszabott és 2022. december 5. napjától 2024. szeptember hó 5. napjáig végrehajtott szabadságvesztést és az általa 2024. szeptember 6. napjától a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt beszámítja.

A másodfokú ítélet ellen nincs helye
fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a 2022. február 14-én kihirdetett 17.B.147/2021/51. számú ítéletével Terheltl II. rendű terheltet felbujtóként elkövetett testi sértés bűntette [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés] miatt 3 év 4 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott

szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A II. rendű terhelt védője által bejelentett fellebbezés folytán eljáró Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. szeptember 13-án meghozott Bf.I.287/2022/10. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A Kúria a 2024. szeptember 5. napján kelt Bfv.II.1.461/2023/9. számú végzésével az ítéltábla másodfokú végzését hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[4] Terheltl II. r. vádlott védője fellebbezésének a megismételt másodfokú eljárásban előterjesztett indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság túl nagy nyomatókat tulajdonított a súlyosító körülményeknek, különösen a büntetett előéletnek, míg nem vette figyelembe a jelentős nyomatókkal bíró enyhítő tényezőket. Rámutatott, hogy az ítélet belső arányossága is sérült, mivel az ügy II. rendű vádlottjával szemben a védencével közel azonos mértékű büntetés kerül kiszabásra. Ezen okok miatt érve szerint a büntetés túl szigorú, ezért a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának mérséklésére tett indítványt.

[5] Az ügyészség az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.

[6] A benyújtó8155/2021/5. számú észrevételében a védelmi jogorvoslatot alaptalannak tartotta, kifejtette, hogy a kiszabott büntetés arányos, ezért az elsőfokú ítélet Terheltl II. r. vádlottra vonatkozó részének helybenhagyására tett indítványt.

[7] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdés alapján tanácsulésen bírálta el.

[8] A védő fellebbezése alapos.

[9] Tekintettel arra, hogy a védő fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentett be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett részét bírálta felül a Be. 590. § (9) bekezdés értelmében kizárólag a jogorvoslattal érintett Terheltl II. r. vádlott vonatkozásában.

[10] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a-c) pont]. Értелеmszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[11] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[12] A kiterjesztett felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan relatív hibát, mely az ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé. Az érdemi felülbírálatnak ezért nem volt akadálya.

[13] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést Terhelt I. r. vádlott bűnösségére és a cselekményének minősítése is megfelel az anyagi jognak. A vádlotti elkövetési magatartás ugyanis valóban felbujtói részesként elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősül, figyelemmel a már jogerősen elítélt I. r. elítélt I. r. vádlott tettesi alapcselekményére. Az I. r. terhelt fejszével véghez vitt cselekménye felveti a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés büntette kísérletének megvalósulását, azonban a törvényszék döntése nem kifogásolható, miszerint a II. r. vádlott felbujtói szándéka csak a testi sértésre irányuló tettesi elkövetési magatartást érintően volt szándékkiváltó hatású annak ellenére, hogy e terhelt a fiát a sértett megölésére bízta.

[14] A határozat rendelkező része azonban pontosítandó volt, mert szükséges feltüntetni a Btk. 164. § (8) bekezdésében az 1. fordulatot, mely az életveszélyt okozó testi sértés büntettének megvalósulását jelenti. A testi épséget sértő bűncselekmény minősített esetének törvényi tényállása két külön bűncselekményt rögzít, ezért a Kúria által kialakított és követendő gyakorlat szerint a tényálláson belül a fordulatokat el kell határolni (61. számú BK vélemény 3.a. pont).

[15] A hivatkozott kollégiumi vélemény szerint: „elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig 1. fordulat, 2. fordulat stb. megjelöléssel kell utalni...”

[16] A tényállásból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a cselekmény nem lehet halált okozó testi sértés, azonban az életveszélyt okozó testi sértést nevesítő fordulat feltüntetése nem mellőzhető. A törvényszék a jogszabályt nem alkalmazta helytelenül, csak hiányosan hívta fel a vonatkozó törvényhelyet, ezért a Be. 606. § (1) bekezdése szerint megváltoztatás nem volt indokolt, a korrekció elvégezhető a helybenhagyó másodfokú határozatban annak megjegyzésével, hogy az indokolásban már teljeskörűen rögzítette a törvényhelyet az elsőfokú bíróság az [52] bekezdésben.

[17] A büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító körülményeket a törvényszék alapvetően feltárta és azoknak megfelelő nyomatékot tulajdonítva az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjában Terheltl II. r. vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetés kiszabási elvekkel összhangban álló, tetтарыыос büntetést szabott ki, mely az egyéniesítés követelményeit is kifejezi. A több ízben, testi épséget sértő cselekmény miatt is korábban jogerősen elítélt vádlottal szemben kiszabott 3 év 4 hónap szabadságvesztés és 4 év közügyektől eltiltás túl szigorúnak nem lenne tekinthető, figyelemmel arra is, hogy a bűncselekményt garázda módon követte el és cselekménye közel áll az emberölésre való felbujtáshoz, melyek szintén súlyosító hatásúak.

[18] A büntetés kiszabása körében a törvényszék - helyesen – nem értékelte enyhítő körülményként az időmúlást. Az időmúlásnak mint enyhítő körülménynek a jelentősége a bűncselekményektől függően egészen eltérő lehet. A bűncselekmény elkövetésétől eltelt idő – miként a kényszerintézkedés alkalmazásának ideje – esetében minél súlyosabb egy bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely időmúlás enyhítő körülményként értékelhető (BH.2021.68.II.).

[19] Ezen elv tükrében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor fennállt időmúlás nem volt olyan mértékű, mely a II. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekmény súlyához képest érdemi enyhítő körülményként lett volna értékelhető.

[20] Ugyanakkor a büntetőeljárás elhúzódása kapcsán a 2/2017. (II. 10.) AB határozat 1. pontja alatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 258. § (3) bekezdésének e) pontja alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

[21] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és a kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[22] A korábbi Be. 258. § (3) bekezdése rögzíti: Az ítélet és az ügydöntő végzés indokolása összefüggően tartalmazza e) a bíróság által megállapított tényállás szerinti cselekmény jogi minősítését, büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, illetőleg ezek mellőzése esetén e döntés indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével.

[23] Az Alkotmánybíróság fent hivatkozott határozatának indokolásában az alábbiakat fejtette ki.

[24] A bírói gyakorlat enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást, és a büntetés kiszabása során értékeli (Kúria 56. BK vélemény III/10.).

[25] A büntetőeljárás elhúzódása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az ésszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitás mutatott, és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az ésszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak.

[26] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzódó büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetéskiszabás során. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás elhúzódására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során valamilyen „kedvezményben részesített”, vagyis az időmúlásra, az eljárás elhúzódására tekintettel enyhébb büntetést szabott ki, vagy a büntetés helyett intézkedést alkalmazott, akkor a terhelt az ésszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogának a megsértésére a továbbiakban megalapozottan nem hivatkozhat.

[27] Ha az eljáró bíróság nem csak az időmúlást kívánja enyhítő körülményként figyelembe venni, hanem az eljárás - terheltnek fel nem róható - elhúzódását is orvosolni kívánja, azt is részletesen indokolnia kell.

[28] A Debreceni Törvényszék az elsőfokú és a Debreceni Ítéltábla az első másodfokú eljárásában maximálisan törekedett arra, hogy a terhelttel szembeni vádat - a tisztességes eljárás egyéb követelményeinek a szem előtt tartása mellett - mielőbb elbírálja. Azonban, bár a bíróság rovására írható hatósági inaktivitás nem volt tetten érhető, a másodfokú eljárás megismétlésének szükségessége folytán 2 év 2 hónapot meghaladó további időmúlás kétségtől a bíróság működésének körében merült fel, mely a vádlott terhére természetesen nem róható.

[29] Be. 564. § (4) bekezdésének b) pontja előírja: ha a bíróság a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként figyelembe vette a büntető eljárás elhúzódását, akkor az erre való utalást is tartalmaznia kell a bűnösséget megállapító ítélet indokolásának.

[30] Az eljárás elhúzódását tehát az alkalmazott büntetésben is meg kell jeleníteni, ezért az ítéltábla az első fokon kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 8 hónappal, 2 év 8 hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát a főbüntetéshez igazítva 3 évre enyhítette.

[31] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, a bűnjel elkobzására és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó, egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések a törvénynek megfelelnek.

[32] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 II. r. vádlottra nézve a Be. 606. § (1) bekezdés alkalmazásával a szabadságvesztés büntetés tartamát tekintve megváltoztatta, míg helyes és törvényes rendelkezéseit egyebekben, a rendelkező rész kisebb módosításával helybenhagyta.

[33] Az ítéltábla a II. r. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe az általa az alapügyben már letöltött büntetést a Btk. 92/B. § (1) bekezdése, az előzetes fogva tartásban töltött időt a Btk. 92. § (1) bekezdése alapján számította be.

[34] A másodfokú határozattal szemben a Be. 615. § (1), (2) bekezdésében és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Debrecen, 2024. november 7.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s.k.
bíró

Dr. Sörös László s.k.
bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 17.B.147/2021/51. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. november 7.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke